БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 17 (5169)
Пятница
Январиин
24
1947 он

Сэн 20 мүнгэн

Өөрынгөө шалгагдамал хүтэлэгшөөр хүтэлүүлhэн советскэ корабль болбол бүхы эдэ жэлнүүд соо шуурга hалхин ба аадар залингай дундуур өөрынгөө агуу-ехэ зорилго тээшэ—коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар ябажа ябана.

(Г. Ф. Александровай элидхэлhээ).

НҮХЭР СТАЛИНТАЙ ЭЛЛИОТ РУЗВЕЛЬТЫН ИНТЕРВЬЮЕ „ЛУК“ ГЭЖЭ ЖУРНАЛ ТУНХАГЛАБА

НЬЮ ЙОРК, январиин 20. (ТАСС). „Лук“ гэжэ журнал болбол 1946 оной декабриин 21-дэ нүхэр Сталинтай хөөрэлдэhэн тухайгаа Эллиот Рузвельтын бэшэhэн статьяе тунхаглаба. Рузвельтын табиhан 12 асуудалда И. В. Сталинай үгэhэн харюунууд энэ статья соо бэшэгдэhэн байна. Рузвельтын асуудалнууд ба И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудай текстые доро тунхагланабди гэбэл:

1. АСУУДАЛ: Советскэ Союзда гүрэн түрые хүтэлбэрилхэ иимэ коммунистическэ формо тогтоод байхадань Холбоото Штадууд шэнги тиимэ демократи гээшэ энэ дэлхэйдэ тэрээнтэй зэргэлээд эбтэй hайнаар hуужа болохо юм гэжэ ба мүн али нэгэн талань нүгөөдэ талынгаа дотоодын политическэ хэрэгтэ хамаархаха hэдэлгэ гаргахагүй юм гэжэ тоолохо байна гүт?

ХАРЮУ: Зүб даа, тиигэжэ тоолохо байнаб. Тиигэжэ болохоhоо байтагай, энэ хадаа тон болошотой ба хүсэд бэелүүлэгдэхээр байха юм. Гүрэнөө хүтэлхэ ондоо илгаатай байhан формо хадаа дайнай боложо байhан үедэ эгээн шахардуу шанга сагта манай хоер оронуудай нэгэдэхэ ба дайсадаа хаража илаха ябадалда hаад хэгүй байнабшуу. Эдэ хэрилсаануудые энхэ амгалан сагта тэрэ хэбээрынь байлгахабүгүй ехэхэн аргатай байнабди.

2. АСУУДАЛ: Нэгэдэмэл нацануудай амжалта хадаа Советскэ Союз, Англи ба Холбоото Штадуудай хоорондохи политика ба уг зорилгонуудай гол асуудалнуудаар хэлсээ хэхэ ябадалhаа дулдыдаха юм гэжэ тоолохо байна гүт?

ХАРЮУ: Зүб даа. Би тиигэжэ hананаб. Организаци болоод байhан Нэгэдэмэл нацануудай хуби заяан хадаа вилээд олон талаараа эдэ гурбан державануудай хоорондохи үгээ нэгэдэн таарадаг болохонhоо дулдыдаха юм.

3. АСУУДАЛ: Манай хоёр оронуудай хоорондо ажаүйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд ба түүхэй эдые андалдан абалсаха тухай үргэн экономическа хэлсээ баталха ябадал хадаа бүгдэниитын эб найрамдал байгуулха зам дээрэ шухала алхам боложо үгэхэ юм гэжэ Та, Генералиссимус, тоолохо байна гүт?

ХАРЮУ: Тиихэ даа, энэ хадаа бүгдэниитын эб найрамдалые тогтоохо зам дээрэ шухала алхам болохо бэлэй гэжэ би hананаб. Юрдөө би энээниие зүбшөөхэл байнаб. Уласхоорондын худалдаа-наймааниие үргэдхэхэ ябадал хадаа манай хоёр оронуудай хоорондохи хани hайн харилсаануудые үргөөлгэдэ таатай зохид байха бэлэй.

4. АСУУДАЛ: Амгалан тайбан байдалда сэрэгэй ябуулгануудай аюул ушаруулжа байhан газар бүхэндэ хаана-яанагүй дары түргэнөөр эсэргүүсэжэ орохо уласхоорондын полицейскэ хүсэнүүдые бүхы Нэгэдэмэл нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хабаадалгатайгаар Нэгэдэмэл нацануудай Аюулгүйн Советэй энэ дары бии болгохо гээшые Советскэ Союз зүбшөөхэ байна гү?

ХАРЮУ: Зүбшөөхэ даа.

5. АСУУДАЛ: Хэрбээ Нэгэдэмэл нацануд атомна бомбодо хиналта табиха ёhотой юм гэжэ Та тоолохо байгаа hаа, тэдэнэр хадаа хамаг бүхы шэнжэлэлгын институдуудта болон бүхы түрэлэй буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргадаг ажаүйлэдбэриин предприятинуудта, мүн атомна энергиие энхэ амгалан хэрэгтэ хэрэглэхэ ба хүгжөөхэ ябадалда инспекци, хиналта тогтоожо, иимэ юумэ хэхэ ёhотой гэжэ тоолохо байна гүт? (Эндэ Эллиот Рузвельт болбол: „Юрэнхыдөө гү?—гээд, Сталин дары түргэнөөр намда асуудал табиба. Тиихэдэнь би болбол „тиимэ даа, теэд түбхын түрүүндэ Росси гээшэ тиимэ түсэбые угтаа зүбшөөхэ байна гү гэжэ хэлээ hэм“ гээд заана).

ХАРЮУ: Зүбшөөхэл даа, тэгшэ эрхэтэй байха заршамай ёhоор Россие оройдоошье илгаха ёhогүй. Росси болбол бусад ондоо ямаршье гүрэндэл адли инспекци болон хиналтын бүхы заршамуудые сахиха ёhотой. (Эндэ Рузвельт болбол: „Сталинай харюу соо хэлбэрилтэ оройдоошье байгаагүй. Ветын эрхые хэбээрынь байлгаха тухай асуудал оройдоошье дурсагдаагүй hэн“—гэжэ заана).

6. АСУУДАЛ: Мүнөө үедэ бүгдэниитын эб найрамдалда аюул ушаруулжа байhан бүхы уласхоорондын проблемэнүүдые зүбшэн хэлсэхын тулада гурбан ехэшүүлэй зүблөөниие дахяад татабал туhатай байха гэжэ тоолохо байна гүт?

ХАРЮУ: Нэгэхэн зүблөөн бэшэ, харин хэдэн олон зүблөөнүүд болохо ёhотой гэжэ тоолохо байнаб. Хэрбээ нэгэ хэдэн зүблөөнүүд болоо юм хадаа айхаётар туhатай юумэ хэхэ бэлэй. (Эндэ Рузвельт иигэжэ заана гэбэл: Энээхэн үедэ минии hамган болбол зохихо правительствонуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо доодо шатын үлэмжэ нягта харилсаануудые тогтоолгодо тиимэ зүблөөнүүд туhалха гэжэ hанаха байна гүт?,— гээд асууба. Мүн тэрэшэлэн минии hамган болбол дайнай үедэ конференци болоходонь тиимэ байдал туйлагдаа hэн гү?—гэжэ асууба. Тиихэдэнь Сталин тэрээн тээшэ хаража миhэд гээд: энээндэ ямаршье hэжэг hанагдангүй. Дайнай үедэ болоhон зүблөөнүүд ба хэлсэгдэжэ туйлагдаhан результадууд хадаа доодо шатын хани нүхэсэлтэй болохо хэрэгтэ нилээд ехээр туhалаа hэн гэжэ харюусаба).

7. АСУУДАЛ: Сэр, бусад ондоо оронуудта бии байhан угаа олон политическэ ба социальна проблемэнүүдые Та шэнжэлэн үзэдэг байнат гэжэ би мэдэхэ байнаб. Тэрээн дээрэhээ би хадаа ноябрь hарада Холбоото Штадуудта болоhон hунгалтануд гээшэ Рузвельтын политикада арад зон этигэхээ болижо, тэрэнэй политическэ талаар буруу үзэлтэнэй амяараа илгаhан политика тээшэ орожо байhыень гэршэлбэ гэжэ тоолохо байна гүт?—гэжэ танhаа асууха hанаатай байгааб.

ХАРЮУ: Би хадаа Холбоото Штадуудай арад зонойнь дотоодын ажабайдалтай тиимэ hайнаар танилсанхай бэшэб, зүгөөр наhа бараhан президентын байгуулhан моральна ба политическэ капиталые мүнөөнэй правительствын үрижэ байhыень hунгалтануд гэршэлбэ гэжэ hанагдана. Тиимэ болохолоороо тус правительство республиканецуудай илалтые хүнгэдхэhэн байха юм. (Эндэ Рузвельт болбол: „Удаадахи асуудалдамни Генералиссимус угаа ехээр тэмдэглэжэ харюусаба“ гээд тэмдэглэнэ).

8. АСУУДАЛ: Рузвельтын нүгшэhэн сагhаа хойшо манай хоёр оронуудай хоорондохи хани барисаан ба бэе бэеэ ойлголсохо ябадал юун дээрэhээ hуларба гэжэ Та тоолоноб?

ХАРЮУ: Хэрбээ энэ асуудал американска ба ород арадуудай хоорондохи холбоо барисаа ба бэе бэеэ ойлголсохо хэрэгтэ хабаадаха байгаа юм hаань, муудаhан юумэ юушье болоогүй, харин харилсаамнай hайжараад байна гэжэ тоолоноб. Зүгөөр, хоёр правительствонуудай хоорондохи харилсаануд тухай хэлэхэ юм болоо hаа, ойлгомторгүй ябадал гараба. Харилсаамнай нэгэ бага муудаhан бэеэрээ, удаа тээнь шууяан гараад, харилсаамнай энээнhээ хойшо бүри ехээр муудаха юм гэд хашхаралдажа эхилээ hэн, гэбэшье эб найрамдалые эбдэхэ гү, али сэрэгэй арсалдаан гараба гү гэхэ юм болоо hаа, эндэ айдаhатай юумэ болоhыень би харанагүйб, Правительствонь хэды ехээр хүсэжэ байгаашье hаань, нэгэшье агууехэ держава болбол нүгөөдэ союзна державадаа эсэргүүсэн тэмсэхын тулада мүнөө үедэ ехэхэн арми табижа шадахагүй бэлэй, юундэб гэхэдэ мүнөө үедэ өөрынгөө арад зонгүйгөөр дайлалдаха хэншье—шадахагүй, тиихэдэ арад зониинь дайлалдаха дурагүй. Арад зон гээшэ дайн сэрэгhээ эсэд байна. Тэрээнhээ гадна, шэнэ дайниие зүбтүүлхэ ойлгостой зорилгонууд гэжэ байхагүй. Юунэй түлөө тэмсэхэ ёhотой байhанаа хэншье мэдэхэгүй байха hэн, иимэ ушаргаа Холбоото Штадуудай правительствын зарим түлөөлэгшэдынь манай хоорондохи харилсаануудай муудаhан тухай хэлэжэ байхадань, тэрээндэ айдаhатай юумэ болоhыень оройдоошье харанагүйб. Эдэ бүхы hанамжануд дээрэhээ, би болбол шэнэ дайн болохо аюул гээшэ дэмы гэжэ тухайлнаб.

9. АСУУДАЛ: Манай хоёр оронуудай хоорондо культурна ба научна удхатай информациннуудые андалдан абалсаха хэрэгтэй гэжэ Та хэлэхэ байна гүт? Мүн тэрэшэлэн студентнүүд, артистнууд, эрдэмтэн, профессорнүүдые андалдан абалсаха хэрэгтэй гэжэ хэлэхэ байна гүт?

ХАРЮУ: Хэлэхэ даа.

10. АСУУДАЛ: Холбоото Штадууд ба Советскэ Союз болбол Алас Дурна зүгэй арадуудта туhалхаар үни удаан болзорто ябуулагдаха ниитын политикые зохёохо ёhотой гээшэ гү?

ХАРЮУ: Хэрбээ иимэ юумэ бүтэхэ байгаа юм хадаа, туhатай байха hэн гэжэ би тоолоноб. Юрэ хэлэхэдэ, манай правительство болбол Алас Дурна зүгэй асуудалнууд тушаа Холбоото Штадуудтай ниитын политика ябуулхаар бэлэн байна.

11. АСУУДАЛ: Хэрбээ урьhаламжын гү, али кредидүүдэй системэ тухай Холбоото Штадууд ба Советскэ Союзай хоорондо хэлсээн хэгдээд байгаа юм хадаа, тиимэ хэлсээнүүд гээшэ Холбоото Штадуудай экономикодо үни удаан саг соо аша туhа үзүүлхэ гээшэ гү?

ХАРЮУ: Тиимэ кредидүүдэй системэ хадаа Холбоото Штадуудгашье, мүн Советскэ Союздашье хоюуландань туhатай байхань хэлсээнгүй. (Тиигээд эндэ Рузвельт болбол „Удаа тээнь би хадаа Европын хэдэн олон оронуудта элитээр hанаа зобоохо ябадал гаргадаг тиимэ асуудал табиhан байгааб“ гээд скобко соо тэмдэглэнэ).

12. АСУУДАЛ: Эзэмдэгдэhэн Германиин американска ба англійска зононуудта денацификациин программа бэелүүлэгдээгүй байhан тэрэ ушар хадаа Советскэ Правительствын hанаагынь зобоохо горьтой үндэhэ баримта болоно гээшэ гү-

ХАРЮУ: Үгы даа, энэ хадаа ехээр hанаагаа зобохын үндэhэн болохогүй байна, зүгөөр манай ниитын программын энэ хэсэгиин бэелүүлэгдэнгүй байхадань, Советскэ Союзда зохистой бэшэ байнабшуу.

В. И. Ленинэй нана бараhанhаа хойшо 23 жэлэй ойдо зорюулагдаhан шаналал-дурасхаалай заседани

Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй агууехэ эмхидхэгшэ ба вождь Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые Советскэ Союзай бүхы нютаг газарнуудта ажалшад жэл бүри январиин 21-эй үдэр тэмдэглэдэг.

Үсэгэлдэр Москвада ССР Союзай гүрэнэй Ленинэй орденто академическэ ехэ театр соо ВКП(б)-гэй ЦК, ВКП(б)-гэй МК ба МГК, СССР-эй Верховно Советэй ба РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумүүдэй, ажалшадай депутадуудай Московско областной ба городской советүүдэй, ВЛКСМ-эй ЦК, ВЛКСМ-эй МК ба МГК, ВЦСПС-эй президиумэй, партийна, ниитын организацинуудай, Советскэ Армиин түлөөлэгшэдтэй хамтарhан шаналал-дурасхаалай заседани үнгэргэгдэбэ.

Буржуазиин хуули засагые хүмэрюулэн унагаахын түлөө алдарта тэмсэлтэй, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтатай, советскэ гүрэниие байгуулhан ба бэхижүүлhэн түрүүшын жэлнүүдтэй алдар нэрэнь таhаршагүй холбоотой Ленинэй дурасхаалые хүндэлхын тулада столицын ажалшадай эрхим түлөөлэгшэд энэ заседани дээрэ байлсаба.

...Владимир Ильичын томо портрет тугуудаар ба ургамал сэсэгүүдээр шэмэглэгдэжэ, сценын гүн гүнзэгыдэ табигдаhан байба. Хүндэлэлэй харуул абяа анирГүйгөөр жагсан байна. Сценэ дээрэ табигдаhан транспарант дээрэ: Ленин—Сталинай агууехэ илагдашагүй туг мандаха болтогой гэhэн үгэнүүд ялалзана.

Интерзенциин хүсэнүүдые хяа бута сохеод, энхэ амгалан байгуулалтада 1921 ондо Советскэ ороной эхилэн ороод байхада, Ленин болбол манай ороние социалистическэ ёhоор шэнэдхэн хубилгаха агууехэ программые заажа үгэhэн байгаа.

Тэрээнhээ хойшо 25 гаран жэл үнгэрөө. Советскэ арад болбол Ленин-Сталинай партиин хүтэлбэри доро манай ороние социалистическэ ёhоор шэнэдхэн хубилгаха ленинскэ агууехэ программые бэелүүлээ. Сталинска табанжэлнүүд, социалистическэ индустриализациин ба худеажахые коллективизацилгын жэлнүүд манай ороной түхэл шарай хубилгаад, түгэс хүсэтэ социалистическэ держава болгоо.

Ленинэй мүнхэ хэрэгынь мана агууехэ илалтануудта — сэрэгэй бажалай илалтануудта, манай үүсхэн зохеохы ажалда, манай орондо коммунизмын hалбаран мандахын түлө тэмсэлдэ амгалан оршожо байна.

18 час 50 минута... Нүхэр И. В. Сталин, нүхэд В. М. Молотов, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, А. А. Андреев, Л. М. Каганович, Н. М. Шверник, Н. А. Вознесенский, Н. А. Булганин, А. Н. Косыгин, А. А. Кузнецов, Н. С. Патоличев, Г. М. Попов, М. Ф. Шкирятов гэгшэд шаналал-дурасхаалай заседаниин президиумдэ hууринуудые эзэлнэ.

Заседанида хабаадагшад хүл дээрээ бодожо ба нэрьемэ оваци хэжэ нүхэр И. В. Сталинда ба тэрэнэй үнэн соратнигууд мүн болохо партиин ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр хүргэнэ.

Түрүүлэгшээр hууhан нүхэр Шверник шаналал-дурасхаалай заседаниие нээгдээ гэжэ соносхоно.

Бултадаа абяагүйгөөр хүл дээрээ бодожо зогсоно.

Түрүүлэгшэ хадаа нүхэр Г. Ф. Александровта элидхэл хэхын тулада үгэ үгэнэ.

Ленин—Сталинай партида, Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталинда зорюулагдаhан элидхэлшын hүүлшын үгэнүүдые суглаан болбол нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альга ташалгануудаар уттана. Заседанида хабаадагшад бултадаа хүл дээрээ бодожо, нүхэр Сталинда халуун баярые хүргэнэ .Сугларгшад «интернационал» гэжэ партийна гимные дуулана.

* * *

Шаналал-дурасхаалай заседаниин дүгрэмсээрынь «Ленин октябрьда» гэжэ документальна фильм харуулагдаhан ба столицын искусствын мастернуудай хабаадалгатай концерт болобо. (ТАСС).

В. М. Молотовой баллотировалагдаха округто

Машинистнууд-кривоносовецууд

БМАССР-эй Верховно Советдэ hунгалта хэхэ Железнодорожно № 12 hунгуулиин округто баллотировалагдахаар Вячеслав Михайлович Молотовой үгэhэн зүбшөөлые Улан-Удын депогой машинистнууд—кривоносовецууд үйлэдбэриин шэнэ габьяагаар тэмдэглэхэ гэhэн хүсэлэнтэйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Январиин 5-hаа эхилээд тус депогой машинистнууд бүхы пассажирска поезднуудые графигай ёhоор ябуулна. Нэгэдэхи классай машинист нүхэр Губин январиин 10-ай үдэр Улан-Удэ ба Мысовая станци хоёрой хоорондо № 73 поезд жолоодоходоо замдаа 47 минута арбилhан байна.

Машинист нүхэр Пушечкин болбол рейсдэ ябаха бүхэндөө замдаа час хахад ба хоер час хүртэр сагые ба хэдэн арбаад килограмм шэнгэн түлишэ арбилна. Машинист Дворниковой бригада локомотивайнгаа ябалгые дунда жэшээгээр сүүдхэдэ 470 километртэ хүргөө гү, али техническэ нормоhоо 42 километр үлүү ябана. Машинист нүхэр С. Березин болбол подъемочно заhабарилгын хоорондо паровозоо 50 мянган километр ябуулха ёhотой байhан аад, 70 мянган километр хүртэр ябуулаа. Мүнөө нүхэр Березин хадаа подъемочно заhабари хэрэглэнгүйгөөр паровозой ябалгые 120 мянган километртэ хүргэхэ гэhэн социалистическэ уялга абаба. **Б. Дансорунов**

Диспетчерэй үүсхэл

Улан-Удын станциин диспетчер А. Васильев болбол поезднуудые ябуулгые hайнаар эмхидхэнэ. Тэрээнэй халаан соо бүхы поезднууд саг соогоо үдэшэгдэжэ, расписаниин ёhоор замдаа ябадаг байна.

Нүхэр Васильев болбол январиин 12-ой үдэр ашаа тээлгэ ба буулгалгые түргөөр эмхидхэжэ, энэ сүүдхэ соо түсэбhөө гадуур 16 вагон ашаа буулгаха ба тээхэ ябадалые үүсхэhэн байна.

А. Вампилова.

Түмэршэ дарханай шэнэ амжалта

Железнодорожно № 12 hунгуулиин округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө В. М. Молотовой үгэhэнэй хүндэлэлдэ вагон заhабарилгын пунктын түмэршэ дархан Лымарь ба тэрэнэй балташан Лопатин гэгшэд стахановска вахтада жагсаба.

Январиин 15-ай үдэр эдэнэртэ вагоной рессоронуудые хэхэ яаралтай даалгабари үгтэбэ. Нүхэд Лымарь ба Лопатин гэгшэд үдэр соо 12 рессоро бүтээхэ нормотой аад, 60 рессоро-бүтээжэ шэнэ рекорд туйлаба.

Г. Гоков.

Хүдэлмэришэд мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ

Улан-Удын депогой 150 гаран хүдэлмэришэд энэ жэлдэ түмэрзамайхидай стахановска hургуулинуудта ба түрүүшүүлэй кружогуудта hуралсажа, өөhэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлнэ. Тэдэнэрэй олонхинь хоер—гурбан мэргэжэлые шудалжа байна.

Түмэр харгышад—агитаторнууд

Железнодорожно № 12 hунгуулиин округ соо hунгуулиин 21 участок бии. Участок бүхэнэй дэргэдэ агитпункт хүдэлмэрилнэ. Эдэ агитпунктнүүд 1200 агитаторнуудтай. Эдэнэр түмэрзамайхидай дунда агитационно-пропагандистска хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Сигналистнууд нүхэд Петрюх, Миронцов, кондуктор нүхэр Курятов ба бусад hунгалтануд тухай Дүримүүдтэй hунгашадые танилсуулха зуураа, түрүү түмэрзамайхидай дүй дүршэл тухай hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Мүнөө эндэхи агитаторнууд болбол тус hунгуулиин округhоо БМАССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн В. М. Молотовой кандидатурын түлөө агитаци хэхэ болоhондоо омгорхон, ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Л. Ковалевский

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедhээ ба СССР-эй Министрнүүдэй Советдhээ

Бүхсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет ба ССР Союзай Министрнүүдэй Совет хадаа большевистскэ партиин хуушанай ажал-ябуулагша, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй член, партийна хиналтын Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Верховно Советэй депутат Розалия Сомойловна Землячка гэгшын үни удаан үбшэлhэнэй hүүлээр 1947 оной январиин 21-дэ Москвада наhа бараhыень гүнзэгы гошуудалтайгаар мэдээсэнэ.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет — СССР-эй Министрнүүдэй Совет

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедтэ ба СССР-эй Министрнүүдэй Советдтэ

ВКП(б)-гэй ЦК ба СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй тогтөөhөниинь хадаа:

1. Нүхэр Р. С. Землячкые хүдөөлэлгые эмхидхэхэ комиссиие нүхэд Г. М. Попов (түрүүлэгшэ), М. Ф. Шкирятов, Г. Ф. Александров, А. Ф Горкин, И. Т. Тевосян, В. Сарычева гэгшэдэй составтайгаар байгуулха,

2. Нүхэр Р. С. Землячкые Улаан талмай дээрэ Кремлевско ханын дэргэдэ хүдөөлүүлхэ.

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ ТУГ БИДЭНИИЕ ЗОРИГЖУУЛНА

В. И. Ленинэй наһа бараһанһаа хойшо 23-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани дээрэ 1947 оной январиин 21-дэ нүхэр Г. Ф. Александровай хэһэн элидхэл

**Нүхэдүүд! Владимир Ильич Ленинэй наһа бараһан үдэрһөө хойшо 23 жэл өнгэрбэ. Энэ 1947 ондо агууехэ Ленинэй байгуулһан советскэ республикын 30 жэлэй ой гүйсэхэ байна. Энэ 30 жэлэй 7 жэл хүрэхэгүй үе соо Ленин болбол советскэ гүрэниие сэхэ түтэлбэрилжэ байгаа һэн. Ленинэй наһа бараһан сагһаа хойшонхи 23 жэл соо манай парти болбол Ленинэй захяа заабариие бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, манай советскэ гүрэниие бэхижүүлжэ ба алдаршуулжа манай советскэ обществые зохеон байгуулжа ба ленинскэ замаар урагшань хүтэлжэ ябана. Эдэ бүхы эршэтэй шанга жэлнүүд соо олон тоо-го ушаралнууд болоһон байха юм. Үсөөн бэшэ хүндэ бэрхэшээлнүүд Советүүдэй республикын хубида гудаһан байха юм. Манай ороной өнгэ шарайе үндэһөөрынь хубилгаһан агууехэ хэрэгүүдые советскэ арад энэ богонихон сагай турша соо гүйсэдхэһэн байна. Манай парти, тэрээнэй ленинскэ Центральна Комитет, тэрээнэй вождь нүхэр Сталин (нэрьемэ альга ташалган) болбол социализмын илалта тээшэ бата сэхээр зорижо, советскэ байгуулалтые бэхижүүлхэ ба бадаруулхын түлөө тэмсэһэн байна. Бүхы эдэ жэлнүүд соо большевигүүдэй парти болбол Ленинскэ тугайнгаа алдар солые арбидхан, тэрээниие улам бүри урагшань омог баяртайгаар барижа ябаа. Өөрынгөө шалгагдамал хүтэлэгшөөр хүтэлүүлһэн советскэ корабль болбол бүхы эдэ жэлнүүд соо шуурга һалхин ба аадар залингай дундуур өөрынгөө агууехэ зорилго тээшэ—коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар ябажа ябаһан байна.

I. Советскэ арад агууехэ Ленинэй түреер ябажа ябана

Советскэ гүрэниие байгуулһан Ленинэй хүтэлбэри доро манай орондо социалистическэ обществын байгуулалта эхилбэ. «...хүсэд социалистическэ обществые байгуулхын түлөө хэрэгтэй бүхы юумэнүүд» Советскэ Росси дотор бии,—гэжэ Ленин һургаһан байна. (Зохеол, XXVII том, 392-дохи нюур).

Большевигүүдэй парти болбол социализм байгуулха тухай ленинскэ түсэбые бэелүүлхын түлөө зоригтой этигэлтэйгээр орожо, бүхэдэлхэйн түүхэтэ амжалтануудые туйлаа. Парти болбол өөрынгөө зэргэнүүдые нүхэр Сталинаа тойруулан нягтаар жагсаажа, арадай дайсадые, элдэб түрэлэй контрреволюционно троцкистнуудые, бухаринецуудые ба орондоо урбаһан бусад этэгээдүүд ба дайсанда бэеэ тушаагшадые бута сохижо, бүхы советскэ арадые социализмын түлөө тэмсэлдэ бодхоолон байха юм. Советскэ арад болбол большевигүүдэй хүтэлбэри доро хамаг бүхы бэрхэшээлнүүд ба шалгалтануудые дабан гаража, Ленинэй гол захяае дүүргэһэн: манай орондо коммунизмын нэгэдэхи шата—социалистическэ обществые байгуулһан байна.

Манай орондо мүнөө үеын томо хэ социалистическэажаүйлэдбэри байгуулагдаһан байна. Советскэ таряшад хадаа колхоз болон нэгэдэжэ, социализмын замда бусашагүйгөөр ороо. Дарлан мүлжэгшэ ангинууд дүүрэнээр усадхагдаһан байгаа. Манай парти болбол хүдэлмэришэн анги ба таряшадай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ, советскэ гүрэн соохи бүхы нацануудай ба арадуудай эрхэ сүлөөтэ хүгжэлтые ба хани барисаае хангаха, Советскэ Союзай арадуудай ханы холбоое бэхижүүлхэ гэһэн Ленинэй захиһан зорилгые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Дайнай урда тээ ажалша хүн бүхэн шэнэ, социалистическэ гуримые байгуулхын түлөө хэлэн өөрынгөө ажал хүдэлмэриин үрэнүүдые эрхим һайнаар хаража мэдэһэн байгаа. Хүдэлмэришэд ба таряшад элбэг дэлбэг, баян ажабайдалтай боложо байһан ба арад зон болбол социалистическэ культурын аша үрые хэрэглэхэ аргатай болоод байгаа һэн. Фашистска зэрлигүүдэй манда баадхаһан дайнай болоогүй һаа, советскэ орон болбол эдэ жэлнүүд соо хүсэ ехэтэй шэнэ хүгжэлтэ һалбаралтые туйлажа, советскэ хүнүүд болбол социализмын материальна ба культурна ашагые дүүрэниээр хэрэглэжэ шадаха байгаа һэн.

Социализм байгуулха тухай ленинскэ түсэбые бодото байдал дээрэ бэелүүлһэн ба дайнай урдахи гурбан табанжэлые бэелүүлһэн ябадал болбол манай ороние хүсэн түгэс держава болгоһон байна. «Энэ болбол манай Эхэ ороние гээгдэнги буурай ороннoо түрүү орон болгоһон, аграрна ороннoо индустриальна орон болгоһон урагшаа һүрэлтэ мүн байгаа»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. Иигэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда дайсадые бута сохихо арга-боломжо олгоһон экономическа база байгуулагдаһан байна. Энэ базадаа түшэглэжэ, советскэ арад ба тэрээнэй зэбсэгтэ хүсэнүүд болбол коммунистическэ партяар ударидуулан, Ленин-Сталинай илагдашагүй тугаар зоригжуулагдан, өөрынгөө социалистическэ эсэгэ ороние хамгаалжа, агууехэ баатар габьяа харуулһан ба немецкэ болон японско империалистнуудые илаһан түүхэтэ илалтые туйлаһан байна. Советскэ обществын хүсэ шадалһаа үлүү хүсэн гэжэ мүнөө үелэ үгы байна гэжэ дайн сэрэг харуулба.

Табанжэлнүүдэй үе соо байгуулагдаһан экономическа база болбол дайнай боложо байһан үедэ эхилээд ба бүри шанга хүсэтэйгөөр тэрээнэй дүүрэһэн сасуу ажахыгаа хурдан түргэнөөр һэргээн бодхоохо ба амгалан тайбан үеын барилгануудые һан агууехэ хэрэгүүдые советскэ арад энэ богонихон сагай турша соо гүйсэдхэһэн байна. Манай парти, тэрээнэй ленинскэ Центральна Комитет, тэрээнэй вождь нүхэр Сталин (нэрьемэ альга ташалган) болбол социализмын илалта тээшэ бата сэхээр зорижо, советскэ байгуулалтые бэхижүүлхэ ба бадаруулхын түлөө тэмсэһэн байна. Бүхы эдэ жэлнүүд соо большевигүүдэй парти болбол Ленинскэ тугайнгаа алдар солые арбидхан, тэрээниие улам бүри урагшань омог баяртайгаар барижа ябаа. Өөрынгөө шалгагдамал хүтэлэгшөөр хүтэлүүлһэн советскэ корабль болбол бүхы эдэ жэлнүүд соо шуурга һалхин ба аадар залингай дундуур өөрынгөө агууехэ зорилго тээшэ—коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар ябажа ябаһан байна.

I. Советскэ арад агууехэ Ленинэй түреер ябажа ябана

Советскэ гүрэниие байгуулһан Ленинэй хүтэлбэри доро манай орондо социалистическэ обществын байгуулалта эхилбэ. «...хүсэд социалистическэ обществые байгуулхын түлөө хэрэгтэй бүхы юумэнүүд» Советскэ Росси дотор бии,—гэжэ Ленин һургаһан байна. (Зохеол, XXVII том, 392-дохи нюур).

Большевигүүдэй парти болбол социализм байгуулха тухай ленинскэ түсэбые бэелүүлхын түлөө зоригтой этигэлтэйгээр орожо, бүхэдэлхэйн түүхэтэ амжалтануудые туйлаа. Парти болбол өөрынгөө зэргэнүүдые нүхэр Сталинаа тойруулан нягтаар жагсаажа, арадай дайсадые, элдэб түрэлэй контрреволюционно троцкистнуудые, бухаринецуудые ба орондоо урбаһан бусад этэгээдүүд ба дайсанда бэеэ тушаагшадые бута сохижо, бүхы советскэ арадые социализмын түлөө тэмсэлдэ бодхоолон байха юм. Советскэ арад болбол большевигүүдэй хүтэлбэри доро хамаг бүхы бэрхэшээлнүүд ба шалгалтануудые дабан гаража, Ленинэй гол захяае дүүргэһэн: манай орондо коммунизмын нэгэдэхи шата—социалистическэ обществые байгуулһан байна.

Манай орондо мүнөө үеын томо хэ социалистическэ ажаүйлэдбэри байгуулагдаһан байна. Советскэ таряшад хадаа колхоз болон нэгэдэжэ, социализмын замда бусашагүйгөөр ороо. Дарлан мүлжэгшэ ангинууд дүүрэнээр усадхагдаһан байгаа. Манай парти болбол хүдэлмэришэн анги ба таряшадай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ, советскэ гүрэн соохи бүхы нацануудай ба арадуудай эрхэ сүлөөтэ хүгжэлтые ба хани барисаае хангаха, Советскэ Союзай арадуудай ханы холбоое бэхижүүлхэ гэһэн Ленинэй захиһан зорилгые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Дайнай урда тээ ажалша хүн бүхэн шэнэ, социалистическэ гуримые байгуулхын түлөө хэлэн өөрынгөө ажал хүдэлмэриин үрэнүүдые эрхим һайнаар хаража мэдэһэн байгаа. Хүдэлмэришэд ба таряшад элбэг дэлбэг, баян ажабайдалтай боложо байһан ба арад зон болбол социалистическэ культурын аша үрые хэрэглэхэ аргатай болоод байгаа һэн. Фашистска зэрлигүүдэй манда баадхаһан дайнай болоогүй һаа, советскэ орон болбол эдэ жэлнүүд соо хүсэ ехэтэй шэнэ хүгжэлтэ һалбаралтые туйлажа, советскэ хүнүүд болбол социализмын материальна ба культурна ашагые дүүрэниээр хэрэглэжэ шадаха байгаа һэн.

Социализм байгуулха тухай ленинскэ түсэбые бодото байдал дээрэ бэелүүлһэн ба дайнай урдахи гурбан табанжэлые бэелүүлһэн ябадал болбол манай ороние хүсэн түгэс держава болгоһон байна. «Энэ болбол манай Эхэ ороние гээгдэнги буурай ороннoо түрүү орон болгоһон, аграрна ороннoо индустриальна орон болгоһон урагшаа һүрэлтэ мүн байгаа»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. Иигэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда дайсадые бута сохихо арга-боломжо олгоһон экономическа база байгуулагдаһан байна. Энэ базадаа түшэглэжэ, советскэ арад ба тэрээнэй зэбсэгтэ хүсэнүүд болбол коммунистическэ партяар ударидуулан, Ленин-Сталинай илагдашагүй тугаар зоригжуулагдан, өөрынгөө социалистическэ эсэгэ ороние хамгаалжа, агууехэ баатар габьяа харуулһан ба немецкэ болон японско империалистнуудые илаһан түүхэтэ илалтые туйлаһан байна. Советскэ обществын хүсэ шадалһаа үлүү хүсэн гэжэ мүнөө үелэ үгы байна гэжэ дайн сэрэг харуулба.

Табанжэлнүүдэй үе соо байгуулагдаһан экономическа база болбол дайнай боложо байһан үедэ эхилээд ба бүри шанга хүсэтэйгөөр тэрээнэй дүүрэһэн сасуу ажахыгаа хурдан түргэнөөр һэргээн бодхоохо ба амгалан тайбан үеын барилгануудые

лургиин предприятинууд 1946 он соо 1945 онойхидо орходоо шэрэм шудхалгые—12 процент, булад хайлуулгые—9 процент, прокадые—13 процент дээшэлүүлһэн байна. Нефть малтан абалга—12 процентээр дээшэлүүлэгдэжэ, цемент үйлэдбэрилгэ—85 процентээр, тракторнуудые бүтээн һаргалга—72 процентээр, ашаанай автомашинануудые бүтээн гаргалга—38 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Үнгэрөөшэ жэл соо электростанцинуудай хүсэн тон ехээр дээшээ ургаа. Манай бүд нэхэлгын ба хүнгэн ажаүйлэдбэри болбол 1946 он соо 1945 онойхидо орходоо үлүү ехэ эд бараа орондоо үгэһэн байна. Хлопчато-бумажна бүдые нэхэжэ гаргалга 17 процентээр, ноохон бүдүүдые—30 процентээр, торгон бүдүүдые—36 процентээр, арһан гуталнуудые—28 процентээр дээшэлүүлэгдэбэ. Ажаүйлэдбэриин гаргадаг арад зоной хэрэглэмжын эд бараануудые 1946 он соо бүхы дээрээ 20 процент өөдөө ургаба. Түмэр замууд дээрэ сүүдхэ бүхэнэй ашаа тээлгэ дунда хэмжээгээрээ 13 процент дээшэлһэн байха юм.

Манай парти ба советскэ правительство болбол үнгэрэгшэ жэл соо колхозуудые, совхозуудые ба МТС-үүдые бэхижүүлхыһ талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые абаһан байна. Манай парти ба правительство болбол колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхэ ба хүгжүүлхэ тухай, колхознигуудай элбэг дүүрэн ажабайдалые дээшэлүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байха зуураа, колхозно газарые ба колхозуудай эд зөөриие үридэг болоһон ябадалые эрид шангаар усадхахын түлөө, хүдөө ажалай артелиин Уставые хэлбэришэгүйгөөр сахихын түлөө хэмжээнүүдые абаһан байна. Советскэ правительство болбол ган гасуурһаа хохидоһон колхозуудта эдеэ хоолоор ба үрһэ хүрэнгөөр нилээд ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжүүлхэ, манай советскэ газартаряалан дээрэхи ургасые ехэхэнээр дээшэлүүлхэ ба тэрэниие жэгдэ һайн байлгаха ябадалые туйлаха гэһэн зорилго нүхэр Сталин табиба. Ушар иимэ дэрэһээ, хабарай тарилгада шангаар бэлэдхэхэ ба тэрэниие мүнөө жэлдэ һайнаар үнгэргэхэ ябадал болбол онсо ехэ удхашанартай болоно. Бүхы партийна организацинууд болбол энэ хэрэгэй агууехэ удхашанартайе дүүрэнээр мэдэржэ, хүдөө ажахые хүгжөөн дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые эмхидхэхэ еһотой гэжэ партиин Центральна Комитет, нүхэр Сталин эринэд. Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэһэн дээрэһээ манай ажаүйлэдбэриие түүхэй эдээр хангаха, эд бараанай эрьесые дээшэлүүлхэ, ажалшадай элбэг дүүрэн ажабайдалые дээшэлүүлхэ ябадал нилээд ехэ хэмжээтэйгээр дулдыдаха юм. Ушар иимэһээ томо социалистическэ ажахы болохо колхоз бүхэнэй хүтэлбэриие һайжаруулха гэһэн зорилго мүнөө үедэ маша шангаар табигдана гээшэ. Нүхэр Сталин болбол «ажахые түсэблэжэ ба тэрэниие эмхитэй һайнаар хүтэлжэ шадаха» тооной хүнүүдээр колхозуудые хангаха, манай хүдөө тосхонуудые һайн шадабритай эмхидхэгшэд ба политическэ хүдэлмэрилэгшэдөөр ханган бэхижүүлхэ гэһэн зорилгые партийна ба советскэ организацинуудай урда табина. Энэ зорилгые дүүргэлгэ болбол манай колхозуудые бүри ехэ хүсэтэй болгохо байна.

Арад зоной элбэг дүүрэн ажабайдалые дээшэлүүлхэ талаар шухала арга зэмсэгүүдэй нэгэн болохо советскэ худалдаа-наймаае үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ тухай асуудал хадаа мүнөө үедэ илангаяа ехэ шухала удхашанартай болоод байна. Парти ба правительство болбол эд товарай эрьесые дайнай хойто тээшэнэлэн табиха ба хүгжөөхэ тухай хэмжээнүүдые абаба. Худалдаа-наймаанда гаргагдадаг үргэн хэрэглэмжын эд бараанай фонднууд ехэ болгогдобо. Коммерческэ үндэр сэнгүүдые пайково хямда сэнгүүдтэй дүтэлүүлхын түлөө, карточна гуримые болюулха ба нэгэн адли үнэсэн тогтоохын эрхэ нүхэсэл бии болгохын түлөө шэлжэлтын хэмжээябуулганууд абтаба. Кооперативна худалдаа-наймаае дэлгэрүүлхэ тухай ба түрэнэй болон кооперативна предприятинуудай зүгһөө үргэн хэрэглэмжын эд бараа бүтээн гаргалгые дээшэлүүлхэ тухай правительствын шидхэбэринүүд болбол ойрын сагта худалдаа-наймаанай газарнууд дээрэ үргэн хэрэглэмжын эд бараанай ехэхэнээр элбэг дэлбэг болохо ябадалда хүргэхэ юм.

Советскэ гүрэн болбол түсэбтэ экономикын булюу һайн шанарые ашаглан хэрэглэжэ, өөрынгөө ажахые амгалан сагай хүгжэлтын замда эмхитэй һайнаар оруулһан байна.

Мүнөө үедэ барилгын ба үйлэдбэриин темп илангаяа ехэ удхашанартай байха юм. Ушарынь, мүнөө дайнай хойшолонгуудые түргэнөөр дабажа гараха, ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ, манай арадай ажабайдалай материальна эрхэ нүхэсэлнүүдые һайжаруулха ябадал эгээл энэ темптэй холбоотой байна.

Ленин болбол социалистическэ байгуулалтын темпнүүдтэ тон шухала удхашанар олгодог байгаа. «... нютаг нютагуудаар түсэбүүдые тогтоогдоһон болзорһоонь урид, түргэнөөр дүүргэхэ тээшэ хэлбэришэгүйгөөр эрмэлзэхэ хэрэгтэй, энээн дээрэһээ ажаүйлэдбэриие дүүрэнээр һэргээн бодхоохо үни удаанай үеые бодото ажалаараа агшаан хороожо болохо юм гэжэ арад зон хараха байна. Энэ хадаа бидэнһээ болохо байна. Тиимэдэ мастерской бүхэндэ, депо бүхэндэ, һалбари бүхэндэ өөрынгөө ажахые һайжаруулая, тиигэбэл лэ тэрэ болзороо бүри богони болгохо байнабди»,—гэжэ манай орон соо ажахын һандарал гараад байһан бүри тэрэ үедэ Ленин багша зааһан байна. (Зохеол, XXVI том, 43-дахи нюур). Гражданска дайнай дүүрэхэеэ байһан үедэ Ленин иигэжэ хэлэһэн байна: «Дайн байлдаанда харуулагдаһан хүсэлэлгэ болбол мүн ажал хүдэлмэри дээрэшье тиимэ хэмжээтэйгээр харуулагдаха ёстой» (Зохеол, XXV том, 21-дэхи нюур). Фронт дээрэ илахын түлөө үлэмжэ ехэ үсэд шанга зориг, тэсэбэри, хүсэлэл оролдолго, эмхидхэлгын ба захиралгын үлэмжэ ехэ шадабариие харуулхыень үшар мэдэхэ бүхы ажалшадые Ленин уряалһан байха юм.

Түүхын эрхэ байдалай ондоо болоһон мүнөө үедэ, нүхэр Сталин болбол манай арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалые хурдадхаха ушар хадаа дайнай һүүлэй үеын бэрхэшээлнүүдые хурдан түргэнөөр дабажа гараха арга мүн гэһэн асуудалые советскэ арадай урда табиһан байха юм. Энэ зорилгые шиидхэхын түлөө барилгын темпые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ, ажаүйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта продукци бүтээн гаргалгые бүри ехэ болгохо, ажаүйлэдбэриин ба транспортын предприятинуудые һэргээн бодхоохо ба шэнэ предприятинуудые байгуулжа, үйлэдбэридэ оруулха ябадалые түргэдхэхэ, ажаүйлэдбэриин гээгдэнги һалбаринуудые ба үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэдэггүй предприятинуудые урагшань татаха, бүхы предприятинууд дээрэ ажалай бүтээсые ехэхэн хэмжээгээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Ленин хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгэй айхабтар ехэ удхашанартайе тэмдэглэдэг байһаниинь мэдээжэ. Нүхэр Сталин болбол мүнөө үеын эрхэ байдалда ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба ажаүйлэдбэриин хүгжэлтые хурдадхаха гээшэ түрүү ябаһан хүдэлмэришэдтэй, түрүү ябаһан заводуудтай, шахтнуудтай, электростанцинуудтай, түмэр харгынуудтай, жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилжэ байдаг, өөрынгөө гүрэнэй түсэбүүдые саг үргэлжэ дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ байдаг, үйлэдбэриин үндэр культуратай предприятинуудтай нэгэн зэргэдэ орохо ябадал мүн гэжэ өөрынгөө анхаралые олонто хандуулһан байна. Манай социалистическэ обществодо гээгдэнги хүнүүдэй, гээгдэнги үйлэдбэриин зэргэдэ орохо ябадал тон харша байна. Советскэ орондо ажабайдалайнгаа бүхы һалбаринуудай талаар тон хурдан түргэнөөр урагшаа дэбжэхэ еһотой болоод байһан мүнөө үеын эрхэ байдалда, манай хүдэлмэришэд, ажахые эрхилэгшэд, советскэ ба партийна хүдэлмэрилэгшэд болбол үйлэдбэриин дунда жэшээнэй хэмжээгээр һанаагаа амаржа шадахагүй байна. Советскэ общество болбол улам урагшаа, улам өөдөө хүгжэжэ байдаг түрүү общество мүн. Иигэжэ урагшаа дэбжэхэ ябадал хадаа бүхы хүдэлмэришэн ангиин, бүхы таряшадай, бүхы интеллигенциин зориг сэдьхэлые эзэлхэ еһотой байна. Энэ хадаа советскэ ороной эрхэ байдалда ажахые эрхилхэ ленинско-сталинска принципые бэелүүлхын түлөө, гээгдэнги ба дунда зэргээр хүдэлмэрилжэ байдаг предприятинуудые түрүү предприятинуудай зэргэдэ урагшань татахын түлөө, дунда зэргын тоонуудые баримталха, үйлэдбэриингөө бүтээлгэдэ дунда зэргын үрэнүүдые хараха ябадалые эсэслэн усадхаха гэһэнэй удхатай байна. Манай орон дотор үргэнөөр дэлгэрһэн хүдэлмэришэд ба албахаагшадай социалистическэ мүрысөөн болбол эдэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай байха юм.

Манай ороной урда табигдаһан ажахын орео бэрхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө, еһотой большевистскэ темпые туйлахын түлөө ажахынгаа хэрэгые эрхилэн захирха системые саг үргэлжэ һайжаруулха тухай, манай аппарадуудай ажал хэрэгүүдээ саг саг доронь түргэнөөр бүтээжэ байха ябадалые дээшэлүүлхэ тухай, штадуудые үлүү ехэ болгохо ябадалтай, али бүхы хуушанай нобшо нозог, амгалан хүжүүн байдалтай тэмсэхэ тухай Ленинэй эрилтэнүүдые үдэр бүри дүүргэжэ байха хэрэгтэй. Манай советскэ ба ажахын хүдэлмэрилэгшэд болбол бүхы юумэндээ гамналга арбилалтые тон наринаар сахижа байха тухай, орон дотороо байгаа бүхы ресурснуудые үлэмжэ ехэ гамтай зохидоор ашаглан хэрэглэхэ шухала тухай, үрилтэ гээлтэтэй хайша хэрэг хайхарамжагүй ябадалтай, үйлэдбэридэ туһагүй гаргашаа соо ажахын бүхы һалбаринуудта кадрнуудые амжалтатайгаар бэлэдхэхэ, зүбөөр хубаарилан табиха ба ашаглан хэрэглэхэ шухала тухай Ленин ба Сталинай заабаринуудые саг үргэлжэ һанажа ябаха уялгатай.

Манай орон болбол мүнөө үедэ амгалан тайбан байдалай ажал хүдэлмэриин фронт дээрэ өөрынгөө агууехэ хүсэнүүдые дахин элсүүлжэ байна. Хүндэ хүшэр дайн үнгэрөө. Манай парти болбол юундэ ленинскэ парти гэжэ нэрлэгдэдэг бэ гэбэл, дайсаниие илаһан агууехэ илалтын һүүлдэшье шэнэ дайнуудые тугаар зоригжуулагдаг, урагшаа ябажа байна. Манай партиин үнэн зүб ленинскэ политикыһ ашаар советскэ засаг болбол мүнөө үеын түрүү прогрессивнэ хүсэнүүдые толгойлжо байна гээшэ. Большевигүүдэй парти, советскэ арад болбол мүнөө үеын агууехэ сэсэн мэргэн нэер хүмүүжүүлэгдэһэн ба бүхы дэлхэй дээрэ анха түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулан удаһан, ангигүй коммунистическэ баригуулалтын үндэһэ һуури табиһан, ухаан бодолой ба революционно хүрэг-ябуулгын үндэр дэздын гигантболохо—Ленинэй туг доро тэмсэжэ байһандаа омгорхожо байна. Ленинскэ парти болбол тэрээниие баригуулһан өөрынгөө багшын нэрэ түрэлхүрэжэ шадаа. Тэрэ болбол өөрынгөө вождиин һургаалые дайшалхаһан программа гэжэ хүлеэн абаһан байха юм. «Иигэжэ маниие Ленин һургаа, энэ хэрэгэйнгээ талаар бидэнэ Ленинэй мүрөөр ябаабди»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ.

Ажалшан арадуудые баярлуулан тэдэнэй дайсадые айлган һүрдүүлэн байхын түлөө социализмын хүсэнүүдые энээнһээ хойшодоо үржэн ургажа байг лэ! Манай агууехэ социалистическэ Эсэгэ орон мандажа, үлэмжэ саашадаа бэхижэжэ байг! (Нэрьемэ, үни удаан замхашалга альга ташалганууд болоно).

Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ ТУГ БИДЭНИИЕ ЗОРИГЖУУЛНА

Нүхэр Г. Ф. Александровай хэһэн элидхэлэй түгэсхэл

Ильич шэнгеэр ажаһуухе ба хүдэлмэрилхэ

Манай партиин хүсэниинь, манай ...етскэ хүнүүдэй хүсэниинь юу ...даб гэхэдэ, тэдэнэр хадаа Ильич ...нгеэр тэмсэдэг, хүдэлмэрилдэг ба ...һуудалаа байгуулдаг байха юм. ...эр Сталин иигэжэ хэлэнэ:

«Манай багша, манай вождь ...ичые һанажа, дурлажа, шудалжа ...гты».

«Ильич шэнгеэр шэнэ ажабайдал, ...э һуудал, шэнэ культурые зо... байгуулагты».

«Коммунизмые бодото хэрэг дээрэ ...үүлхын тулада шэнэ юртэмсые ...эн байгуулха хүнүүд гээшэ ушар ...ехээр мэдэхэ ба культура бол...орол ехэтэй ба байхыень эрихэ ...гэжэ Ленин тоолодог бэлэй. —

...имэ байһан хадань, Ленин бол... коммунистическэ ушар еһо мэ... үзэл ба сурталаар ажалшадые ...гин хүмүүжүүлхэ гээшэ туйлай ...удхашанартай юм гэжэ ...одог байгаа. «Бидэнэр хадаа ...етариадай партиие марксистска ...граммын еһоор һурган хүмүү...лэн байнабди,—гэжэ Ленин хэ...һэн,—манайда бии бүхы тэдэ ...эн арбаад миллион ажалшадые ...энээн шэнгеэр һурган хүмүү...лхэ хэрэгтэй» (Зохеол, том ...V, нюур 152—153).

«...арти болбол өөрынгөө багшын энэ ...ае дүүргэлтэ болгожо, советскэ ...удэй социалистическэ ушар еһо ...хэ ябадалые нэбтэрүүлхэ туташаа, ...лшадай ухаан мэдэрэлдэ байһан ...тализмын үлэгдэлнүүдые зай...ха туташаа, социализмые зохеон ...улагшадта байха еһотой шэнэ ...ар бии болгон хүмүүжүүлхэ ту... угаа ехэ хүдэлмэри хэһэн байха

...айнай хойто тээхи сагай бэрхэ...нүүдые богонихон болзор соо ...ха, социалистическэ обществые ...уулха ба коммунизм тээшэ шата...ан орохо зорилгые манай оро...бэлүүлхэ болоод байһан мүнөө ...а советскэ хүнүүдэй социалисти...э ушар еһо мэдэхэ ябадалые ...лүүлхэ гээшэ илангаяа шухала ...бшуу. Дайн сэрэг дээрэһээ ...ан ажахын һандарал болоод ...эн жэлнүүдтэ Ленин болбол ...э хүшэр байдалые гаталхын ту...хүдэлмэришэн ба таряашанине ...ыгты гэжэ уряалаад, «... энэ ...ө мэдэдэг болохын түлөө шу...харуулхагүй шэнэ тэмсэл хэжэ ...эбди» гэжэ хэлэдэг бэлэй. ...ол, том XXV, нюур 15).

...циализм болбол түрэн-түрые ...бэрилхэ шадабаритай байхыень, ...ые ушар еһо мэдэжэ хүтэлхыень ...ализмые байгуулагшад—хүдэл...шэл, таряашад, интеллигенциһээ ...э. Тиихын тулада, советскэ хү...ришэд, таряашад, интеллиген...болбол өөһэдынгөө үмэнэ байһан ...лгонуудые эли тодоор ойлгохо, ...социалистическэ юумые ажа...ал соогоо саг соонь хараха ба ...эхэ, социализмын байгуулагдаа...а ургаха хэрэгтэ һаад түбэг ...уулһан хамаг бүхы юумые тани...дэхэ ба таһа сохижо шададаг ...нь шухала байна. Коммунизм ...а хүдэлмэришэн олониитын ...ынь хэрэг шэнгеэр ойлгогдон ...дэхэ еһотой гэжэ Ленин хэлээ.

...анай большевистскэ парти бол... арад зониие коммунистическэ ...р хүмүүжүүлхэ бүхы хүдэлмэ... ленинскэ идейнүүдэй үндэһэ ...дэрэ, ленинизмын үндэһэ ...дэрэ эмхидхэнэ гээшэ. Ма... партиин Центральна Комитет ...л ажалшадые коммунистическэ ...р хүмүүжүүлхэ хэрэгые һайжа...хын тулада, партийна организа...удай политическэ хүдэлмэриие ...адхахын тулада, партиин бүхы ...югическа ба культурна хүдэл...ие дэбжүүлхын тулада хэдэ хэ...шухала хэмжээнүүдые абаһан ...лэй жэлнүүдтэ марксизм-лени...ын классигуудай зохеолнуудые ...олоор хэблэгдэжэ гаранхай. ...скэ засаг тогтоһонһоо хойшо ...н ба Сталинай зохеолнуудые ...60 мянган хэвэгтэйгээр хэблэг... гараба гэжэ хэлэбэл ойлгостой ...о бээ. Мүн Маркс ба Энгель... зохеолнууд 37.433 мянган хэ...йгээр хэблэгдэһэн байгаа. Ма... партиин Центральна Комитет ...л Ленинэй зохеолнуудай дүр... ...хэн хэблэлые үлэмжэ түргэнөөр ...хын тулада хэмжээ абаһан бай...м. Центральна Комитедэй тог...ой еһоор, нүхэр Сталинай зо... ...нуудай түрүүшын хэблэл гаргаг... байна. Түрүүшынь гурбан том ...гдэжэ гаранхай. Центральна ...тедэй заабаряар «ВКП(б)-гэй ...ин хуряангы курс» 10 миллион ...р тиражтайгаар дахиад хэблэг...Манай орсн дотор социалисти... революциин ба социалистичес... обществые байгуулалтын илахын ...л, советскэ гүрэниие байгуулха ...бүхэжүүлхын түлөө большевистс... партиин хэһэн тэмсэлэй дүй дүр...

...циализмын үедэ байһан обществын байдалые иимэ гүнзэгыгөөр ба үнэн сэхээр харуулһан иимэ нэгэдэл манай эндэ эли тодоор харагдажа байһыень мүнөө хэн арсажа шадаха бэлэй!

Советскэ хүн зондо шэнэ шанар бии болгожо һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ленинскэ партиин членүүд агууехэ багшынгаа нэрэ түрэдэ хүрэмөөр байхын түлөө тусгаар эдибхи гарган оролдохо еһотой. Манай ленинскэ партиин, революционернүүдэй партиин членүүд хадаа өөрынгөө хамаг бүхы хүдэлмэридэ эгээн түрүү зэргэдэ ябалсаха еһотой. Предприяти дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан большевик хадаа түрүүлжэ ябаха, өөрынгөө түсэбые хэлсээнгүй ба шударгуу дүүргэжэ ябаха, хүдэлмэришэн бүхэнэй зэргэшэжэ шадаха ба зэргэшэхэ еһотой байһан түрүү зэргын хүн байха үялгатай. Хүдөө нютагта хүдэлмэрилжэ байһан большевик хадаа колхозой социалистическэ ажабайдалые эдибхитэйгээр эмхидхэгшэ, колхозно ажалые хүтэлхэ түрүү зэргын дүй дуршэлые шадамараар тараагша, колхозуудай хамтын ажалые бүхэжүүлхын түлөө тэмсэгшэ, түрэн түрын болон колхознигуудай интересые сахигша байха еһотой. Тиимэ хадаа, үйлэдбэри дээрэ ба бүхы советскэ ажабайдалда коммунистнуудай авангардна, түрүү зэргын үүргые бүри шангадхаха тухай хэлэгдэнэ гээшэ. Предприяти дээрэ шье, колхоздошье, эмхи зургаандашье, хаана ямаршье тушаалда ябаа хадаа, большевик хүн гээшэ түрэн түрынгөө интересые аршалдаг байһан, түрэн түрын интерес ба түрэн түрын жаяг заршамые али болохоор эбдэхэ ябадалнуудта эсэргүүсэн тэмсэгшэ байһан өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые бэелүүлхэ еһотой.

Олониитые хүтэлбэрилхэ ба эмхидхэхэ уялгануудаа нэрэтэй-түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада, манай советскэ ажабайдалда түрүү зэргын хүтэлбэрилхы үүргые саашадаашье бэелүүлхын тулада коммунистнууд болбол саг үргэлжэ эрдэм мэргэжэлээ нэрижуулха, агууехэ ленинскэ һургаалые гүнзэгыгөөр ба зохеон үүсхэлтэйгээр шудалха, улам ехэ политическэ болбосоролтой болохо, социалистическэ байгуулалтын шэнэ шэнэ дүй дуршэлнүүдые өөрынгөө ажал-ябуулгада анхаран харалсаха ба хэрэглэхэ еһотой. Коммунист болбол өөрынгөө эрдэм ухаанние саг үргэлжэ үргэдхэхэ, үсэгэлдэрэйхидэ ороходоо,—мүнөөдэр үлэмжэ эрдэмтэй ба культурна болохо гэжэ, мүн үглөөдэр болоходо,—мүнөөдэрэйхиһөө улам ехэ эрдэмтэй ба культурна болохо гэжэ оролдохо уялгатай. Коммунист хадаа манай ленинскэ партиин политикые эгээн дайшалхы еһоор ба эдибхитэй зоригтойгоор бэелүүлэгшэ байха уялгатай.

Советскэ хүн зондо шэнэ социалистическэ шанар бии болгожо хүмүүжүүлхэ гээшэ—түүхээрээ шухала хэрэг мүн. Тэрэ хэрэг хадаа коммунистическэ обществые байгуулха түсэбтэ шухала зүйл боложо орохо байна. Тэрэ хэрэг хадаа социализм байгуулха хэрэгтэ һаад ушаруулжа байһан элдэбын хуушанай һүзэг заншалнуудые, молхи мохоо зан даһалнуудые, капитализмын үлэгдэлнүүдые һандарган һалгааха тушаа үсэд нэтэрүү хүдэлмэри хэхые эринэ.

Советскэ хүн зондо иимэ шэнэ шанар бии болгожо хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй культуро-болбосоролые таһалдалгүй дээшэлүүлхэ гээшэ буржуазна оронуудай хүн зоной болбосоронгы байдал, зан абари ба хүгжэлтын хэмжээдэ ороходоо олон миллион советскэ хүнүүдэй ухаан мэдэрэл ба культурые булюу ехэ болгохо гэһэн удхатай юм.

Иигэжэ манай большевистскэ парти болбол Ленинэй шухалын шухала захяануудай нэгыень ажабайдал дээрэ бэелүүлжэ байна.

Ленинизмын сурталаар, коммунистическэ ушар еһо мэдэхэ үзэл сурталаар советскэ арад зониие хүмүүжүүлхэ энэ хүдэлмэри хэхэдээ, манай парти болбол өөрынгөө вождьнор — Владимир Ильич Ленин ба нүхэр Сталинай агууехэ дүрсэ шарайе харана гээшэ. Большевик ба партийнабэшэ ажалшан бүхэн хадаа манай партиин хүмүүжүүлэгшэд ба тэрэнэй вождьнорой революционно ажабайдалай түүхые, тэдэнэй халуун охито ажал-ябуулгын түүхые анхаралтайгаар шудалжа ба танилсан үзэжэ байхадаа, арад зондоо түһа хэхээр ами бэеэ хайрлангүй ябаһан шударгуу һайхан бодото үльгэр жэшээе харана. Эдэ вождьнорой биографинууд соо, тэдэнэй ажабайдал ба ажал-ябуулга соо манай партиин агууехэ дүй дуршэл шэнгэжэ баттаһан, тэрэнэй хүгжэлтэдэ ба шадамар бэрхээр ажабайдалда зохилдуулан хэрэглэхэ ябадалда марксистска наука шэнгэн баттаһан байха юм. Ленин ба Сталинай биографинууд соо сэсэмэргэн ухаанай булаг бурьялжа байхыень, партиин агууехэ политическэ дүй дуршэлэй хадагалаатай байхыень, ленинско-сталинска идейнүүдые шудалха бүлагайнь эхин байһыень советскэ хүнүүд эли тодоор харана. Манай партиие байгуулагшад ба вождьнорой биографинуудые шудалха гэжэ манай парти дотор ба партийна бэшэ үргэн олон ажалшадай дунда яахадаа иимэ ехээр оролдодог байһаниинь, советскэ Эсэгэ оронойнгоо түлөө саашадаа баатаршалгануулые гаргахын тулада тэдэнэй ажабайдал ба ажал-ябуулгаһаа зориг бадаруулмаар үльгэр жэшээ гүн ехээр абаха гэжэ хүсэдэг байһаниинь энээн дээрэһээ элирнэ.

III. Ленинскэ парти—советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залгин ябуулагшэ хүсэн мүн

Большевигүүдэй партиие байгуулһан ба хүмүүжүүлһэниинь хадаа Ленинэй агууехэ габьяа мүн.

Манай ленинскэ парти болбол арадые агууехэ баатаршалгануудта хүтэлбэрилэн ябадаг, советскэ оронойгоо эгээл шухала аад орео ба бэрхэшээлтэй асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ шададаг хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы организацинь, ажалшадай политическэ вождинь байһанаа өөрыгөө хүсэд дүүрэнээр харуулаа. Манай Эхэ ороной ажабайдалда тиимэ асуудалнууд хэды олон тохеолдоһон ба тохеолдожошье байна гээшэб! Партимнай тэрэ бүхэндэ һайн муу юумые алишье талаһаань сэгнэжэ үзөөд, ямар ехэ ухаамсар сэсэнээр эдэ асуудалнуудые шиидхэдэг гээшэб! Мүнөө дэлхэйн державнуудай дунда Советскэ Союзай бүгэдэндэ тоогдодог агууехэ хүсэн боложо шадаһандань манай арад хадаа манай партиин политикада баясхалантай. Хэрбээ Советскэ Союз өөрынгөө дайсадые дайнда хяа бута сохеод, мүнөө ажахын байгуулалтые үргэн дэлгэрэнгыгээр ябуулжа, бүхы хүсөөрөө урагшаа дабхижа ябахадань советскэ хүнүүд болбол коммунистнуудай партиин, тэрэнэй уураг толгойнь ба хүтэлбэрилхы хүсэнь болохо ленинско-сталинска Центральна Комитедэй ажал-ябуулгатай энэниие зүбөөр холбодог байна. Хэрбээ манай арад өөрынгөө зам дээрэ нилээд бэрхэшээлнүүдтэй дайраллаад, тэдэниие шадамараар шиидхэжэ ба усадхажа хэзээ бүхэндэ тэдэ бэрхэшээлнүүдһээ гарадаг байбал, гансахан лэ манай агууехэ партиин имагта эмхитэй ба жаяг заршамтай байһанай ашаар, тэрэнэй Центральна Комитедэй хүтэлбэриин ашаар тэдэ бэрхэшээлнүүдһээ гараха арга-боломжотой болоно гээшэ.

Парти болбол өөрынгөө ажал ябуулгада Ленинэй һургаалые, тэрэнэй захяануудые хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгон абадаг байһанай ашаар большевигүүдэй партиин политикын амжалтануудтуйлагдаа, ленинизмые манай орон соо большевигүүдэй партиин туг гээшэ гэжэ, оломиллион ажалшадай тут гээшэ гэжэ үнэн зүбөөр тоолодог байна.

Социалистнууд үсөөхэн байһан туладаа ниитын хүгжэлтын ябасада ямар нэгэн нүлөөлэлтэ хэжэ шададагүй үе байһан юм. Марксистско-ленинскэ һургаалай хүсэнь хадаа, нүхэр Сталинай хэлэһэнэй еһоор, тэрэ болбол хүдэлмэришэн ангиин этигэл найдабариин һур һүлдэнь, тэрэнэй революционно тугынь болоно. Дүшэн жэлэй саада тээ «Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн өөрынгөө гайхамшаг зохеол соо нүхэр Сталин иигэжэ бэшээ һэн:

«...Маркс ба Энгельс болбол юрэ ямар нэгэн философско «һургуулиин» эхи табигшад бэшэ, харин үдэрһөө үдэр бүри ургажа ба бэхижэжэ байгаа пролетарска эдибхитэй шанга хүдэлөөнэй бодото вождьнууд мүн байна. Энэ һургаалда хэн эсэргүүсэн тэмсэнэб, хэн энээниие «буруушаан хаяхые» хүсэнэб, тэрэ хадаа тэнсэлгүй тэмсэлдэ дэмыгээр сохоео соолуулхагүйн тулада эдэ бүхые харамжадаа абаха еһотой». (Зохеол, I том, 350-дахи нюур).

Большевигүүдэй парти шэнгеэр өөрынгөө ангитай, өөрынгөө арадтай тиимэ бүхөөр барисаатай партиин бии байһанай жэшээ түүхэ соо үгы байха юм. Ленинецүүд хадаа хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө, арадай хэрэгэй түлөө тэмсэгшэд мүн. Тэдэнэр хадаа арадтай хамтаран ниилээд, тэрэниие толгойлон ябажа, тэрэниие дахуулан ябажа, ажалшадай талаһаа хизаарлашагүй ехэ этигэл найдалга ба дэмжэлгэ абажа байна.

Өөрынгөө түрэл партида, Ленин-Сталинай партида манай советскэ арадай дура инаглалынь агууехэ, барагдашагүй. Партида ажалшадай энэ дуралал ба этигэл, олониитын дунда ленинскэ партиин онсо ехэ нэрэ хүндэ болбол манай арадай эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай түлөө партиин олон жэл соо тэмсэһэнэй эсэстэ бии болоһон ба хүгжэн дэлгэрһэн байна. Партиин энэ героическа, шэн зоригтой тэмсэл хадаа хахад зуун жэл үргэлжэлжэ, бүхэдэлхэйн түүхэтэ амжалтануудые асарһан байна.

Хорин гурбан жэлэй саада тээ Ленинэй нүгшэһэн тушаа хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн байна:

«Хэдэн зуун жэлэй туршада ажалшад хадаа мүрэ дээрэһээ дарлагшадые зайлуулан хаяха ба өөрынгөө ажабайдалай эзэн болохо гэжэ хэдэн арбаад зуугаад дахин һэдэһэн байгаа. Теэд, хододоол бута сохигдон бузарлагдажа, сэдьхэлдээ муулар гомодол ба доромжолго хадагалан ба зоригоо бууран, заха хизааргүй хүхэ тэнгэри өөдэ харан, энэ зоболонһоо гараха арга тэрээнһээ олохо этигэлтэйгээр номгорхо баатай болодог һэн. Гэнжэнь таһалагдангүй үлэдэг гү, али хуушан гэнжэнүүдэнь шэнэ тиимэ лэ хүндэ хүшэр ба доромжолгын гэнжэнүүдээр һэлгэгдэдэг байгаа. Дарлагдажа ба хашагдажа байһан ажалшан ниитэ хадаа гансал манай орондо помещигүүд ба капиталистнуудай эзэрхэлгые мүрэ дээрэһээ зайлуулан хаяһан ба тэдэнэй орондо хүдэлмэришэн ба таряашанай хуули засагые тогтооһон байха юм. Энэ гигант ехэ тэмсэлые нүхэр Ленин ба тэрэнэй парти хүтэлбэрилөө гэжэ мүнөө бүхы дэлхэй мэдэрнэ гээшэнь элитэбшуу, нүхэд».

Ленинско-сталинска партидаа советскэ арадай агууехэ инаг дуратай ба дүүрэн найдабаритай байһанай уг үндэһэниинь хадаа ажалшадай эрхэ сүлөөтэ ба зол жаргалта байдалай түлөө, социализмын түлөө партиин тэмсэһэн энэ тэмсэлдэ байна. (Нэрьемэ альга ташалган).

Большевигүүдэй партида бүгэдэ арадай найдадаг хүсэн, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлэй хүсэн советскэ засагай центральна ба нютагуудтахи органуудта һунгаха һунгалтанууд дээрэһээ эли тодоор харагдана. Манай арад хадаа союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууда эдибхи үүсхэлтэйгээр бэлэдхэжэ, советскэ демократиин, бүхы ажалшадай демократиин принципүүдые бодото дээрэнь бэелүүлнэ. Агууехэ Советскэ Союзай бүхы республикануудай хүдэлмэришэн, таряашан ба интеллигенци хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй арадай блогоор дэбжүүлэгдэһэн союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудай кандидадуудые али зэргын эбтэйгээр дэмжэжэ байһыень хүн бүхэн харана. Парти ба гүрэнэй ажалябуулагшадые — өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдые, өөрынгөө хүмүүжүүлэгшэ ба вождь агууехэ Сталиниие али зэргын баяртайгаар советскэ хүнүүдэй дэбжүүлһэниие хүн бүхэн харана. (Үни удаан замхашагүй альга ташалган. Заседанида хаба-адагшад хүл дээрээ байжа нүхэр Сталиниие хүндэлнэ). Республикануудай Верховно Соведүүдтэ болоҳоео байгаа һунгалтанууд болбол парти ба ажалшадай хоорондохи барисаае улам бэхижүүлхэ, манай соведүүдые бүхэжүүлхэ ба соведүүдэй бүхы саашанхи хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ байна.

Манай обществын түрүү анги болохо хүдэлмэришэн ангиин, таряашанай, интеллигенциин эрхим хүнүүдые саг үргэлжэ бэедээ хабаадуулжа байгаа манай партиин ургалта дээрэһээ, ленинскэ партида советскэ арадай этигэжэ ба дурлажа байһаниинь харагдана. Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түрүү зэргэнүүдтэ героическаар дайлалдаһан ба советскэ Эсэгэ оронойгоо түлөө ами бэеэ үгэһэн өөрынгөө хэдэн зуун мянган хүбүүдые Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда партимнай алдаһаниинь элитэ. Гэхэтэй хамта ороноймнай түрүү хүнүүд манай партида оло олоороо зогсолгүй орожо байгаа. Тэдэнэр хадаа партиие саг үргэлжэ хүсэжүүлжэ ба тэрэнэй тулгуурынь бололсожо байба. Юуб гэхэдэ, советскэ хүнүүд хадаа манай партиие өөрынгөө түрэл ба дүтэ парти гэжэ тоолодог, өөрынгөө хуби заяае һайн дураараа тэрээндэ найдажа үгэдэг байна, тэдэнэр хадаа, манай ленинскэ партиин үргэдэн бэхижэхэ ябадалые үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байдаг юм. Дайнай жэлнүүдтэ манай парти хадаа үсөөрөөгүй, харин улам олоноороо. Дайнай урда тээ гурбан миллион хахад членүүд ба кандидадууд партида байһанаа, мүнөө тэрэнэй зэргэдэ зургаан миллион гаран хүн тоологдоно!

Эдэнэр — агууехэ хүсэн гээшэ, нүхэдүүд! (Нэрьемэ альга ташалган).

Манай большевистскэ парти хадаа өөрынгөө составые саашаданшье хүсэжүүлжэ ба бэхижүүлжэ байна. Манай ороной кадрова хүдэлмэришэд ба түрүү колхозниг...уд мүнөө манай партиин үндэһэ яһаниинь мүн болоно. Советскэ интеллигенциин эрхим хүнүүд партида хабаадуулагдаа. Дээдэ эрдэмтэй 400.000 гаран, дунда эрдэмтэй 1.300.000 шахуу коммунистнууд, 148.000 инженернүүд, 24.000 агрономууд ба хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэд, 40.000 шахуу врачуудд, 80.000 педагогууд партида оронхой байна.

Манай партиин ехэшэг туйлалтань юуб гэхэдэ, тэрэнэй состав соо 1 миллион гаран коммунист-эхэнэрнүүд байха юм. Энэ болбол Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй эрэшүүлтэй адли тэгшэ эрхэтэй байһыень, эхэнэрнүүд хадаа ороной политическэ, ажахын ба культурна ажабайдалда угаа ехэ хүсэн болоно гэжэ харуулна.

Мүнөө буржуазна оронуудта ударидажа байгаа партинуудһаа ямар нэгэн парти арадай дунда иимэ нэрэ хүндэтэй байһанайнгаа тухай, эгээл үргэн ажалша олониитын дунда иимэ этигэлтэй ба найдабаритай байһанайнгаа тухай хэлэжэ шадахаб?

Буржуазна хүтэлбэрилхы партинуудай ба тэдээндэ дүтэрхүү партинуудай дунда тиимэ парти гэжэ байхагүй ба байжашье шадахагүй.

Большевигүүдэй парти шэнги тиимэ партида эрилтэнүүдшье агууехээр табигдадаг байһаниинь ойлгосотой.

Бүхы Советскэ ажабайдалда манай партийна организацинуудай дайшалан хүтэлбэрилхы үүргые улам бүри шангадхахые, манай ажаүйлэдбэриие, транспорт ба хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо ба дам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай эдибхи хэшээлээ үргэхые, шэнэ табанжэлэй хоердохи жэл болохо 1947 оной түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы арад зоноо элсүүлхые манай партиин Центральна Комитет эринэ.

Нүхэдүүд! Манай ороной түрүү хүнүүд ленинизмын туг доро аяар 50 жэлэй турша соо тэмсэжэ байнад. Теэд мүнөө үеын томо томо гүрэнүүдтэ энэ турша соо хэды олон политическэ партинууд бии болоод, мүр сараагүйгөөр үгы боложо хосороо гээшэб! Гансахан лэ манай алдарта парти хадаа эдэ бүхы жэлнүүдтэ дүүрэн шадалтай, соогтой солбон, херхо хурса ба сэсэ мэргэн хүсэн түгэлдэр баатар шэнгеэр өөрынгөө толотомо илалтануудаар бүхы дэлхэйе үнэхөөрөө гайхуулан байжа ба мүнөөшье байжа байна. Ленин болбол коммунистическэ партиие — манай үеын ухаан бэлиг, нэрэ түрэ ба үнэн сэхэ мэдэрэл гэжэ нэрлэһэн байгаа. Манай парти болбол эдэ гайхамшагта шанарнуудаараа Ленин багшадаа уялгатай байна. Нүхэр Сталин иигэжэ хэлэнэ: «Тэмсэхэдэ айха гээшые мэдэдэггүй ба мэдэрдэггүй манай вождь, манай багша, манай эсэгэ агууехэ Ленин бидэнэрые хатуужуулһан байна». Ленинээ заагдаһан агууехэ зорилго мүн болохо коммунизм тээшэ советскэ хүнүүдые улам улам урагшань хүтэлжэ ябаа залан хүтэлэгшэ хүсэн болбол имагтал большевигүүдэй парти мүн байна. Партиин дайсадтай ябуулагдаһан хатуу шанга байлдаануудта Ленинэй агууехэ тугые аршалһан, бүхы партиие, бүхы арадые Ильичын захяа заабаринуудые тойруулжа нэгэдхэһэн ба жагсааһан, коммунистическэ общество байгуулалтын үргэн ба үнэн сэхэ харгыда советскэ хүдэлмэришэн ангиие, манай таряашадые ба интеллигенциие хүтэлжэ гаргаһан манай партиин хүтэлбэрилхы тэрэ гол хүсэнь агууехэ Ленинэй наһа барааһанай һүүлээр эсэслэн тогтоогдоһон байна. Ленинэй гайхамшагта шаби, тэрэнэй хэрэгые нэрэтэй солотойгоор уг залгаламжалагша ба агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ, парти ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн байһан ба байжашье байгаа нүхэр Сталинай ударидажа байһан манай Центральна Комитет болбол большевистскэ партиин энэ гол хүсэниинь байна. (Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альга ташалган. Бүгэдөөрэн хүл дээрэ бодонод).

Ленин ба Сталинаар байгуулагдаһан ба хатуужуулагдаһан манай алдарта парти улам саашадаашье урган бүхэжэжэ байг лэ!

Манай партиин илагдашагүй туг—Ленинизм мандаха болтогой!

Социализмые зохеон байгуулагша агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ, советскэ арадые хүмүүжүүлэгшэ ба тэрэнэй вождь, манай түрэл нүхэр Сталин мандаха болтогой! (Нэрьемэ, үни удаан замхашагүй альга ташалган нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ болоно. Бүлтадаа һуурнаан болонод. Заседанида хабаадагшад «Интернационал» гэжэ партийна гимные хүл дээрээ байжа лууланад).

Февралиин 9-дэ—бүгэдөөрэн һунгалтада

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө бүгэдөөрэн, нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэе!

**

Үнэн сэдьхэл, алтан гарнууд

Мяханай комбинатай хүдэлмэришэд ба албахаашадай хамгын сугласан болол Бурят-Монголой республикын Верховно Соведэй депутадай кандидадта ж ирэй хүдэлмэришэн Долгоржап Цыденжаповна Цыдымпылова болгоо гэгшые дэ жүүлээ.

Ажалшадай эдэ шэнэн ехэ коллектив ямар ушарһаа бурят арадай простой ба үзэг бэшэ болгоо гэ мэдэхэ басаганда ех тэй эдэ? Цыдымпылова болбол түрэл республикынгаа за аг түрын Верховно органдо тус коллективэй үнэн сэхэ ба дүүрэн хан алтагай түлөөлэ шэ бол ж, арадай үйлэ хэрэг бүтээгшэн хүндэлэ арюун уялгые эдэбхитэйгээр ба бодолгоотойгоор бэелүүлхэ гэһэн,—иимэ итгэл найдабари хаанаһаа гараа?

Эдэ асуудалнуудта харюу үгэхы тулада Д. Ц. Цыдымпыловагай ажалшадай ба ажал хэрэ тэйнь танилцаха шухала.

Нүхэр Цыдымпылова болбол заха бүгүүй нэтагта зарсан батрагай бүлэдэ түрөөд, багаа нагаандаа ехэ эсэгэһээ гаргаажа ядарал зоболонгоо барилгаа эн. Манай ороной тарнашад, малшад й коллективиин замд. соц ализмын замда хаа-хаанагүй орожо эхилһэн тэрэ жалдэ Долгоржап болбол түрүүшын хүнүүдээр хам а колхозо дооо һэн, Тэндэ Долгоржап зобохо тулихаяа ближо, ядарал уйлхартай ори гансаараи тэмсэ хэеэ болажо, нарата үдэр хараа һэн.

Гэр бүлэ бололгонь зохимжогүй муугаар һуури табигдажа, хубин байдалда таарамжагүй байдал тохёолдоһон дээрэһээ Долгоржап болбол 1935 ондо түрэлэн нютагһаа гаржа Улан-Удэ ерэбэ Тэрэ үеэ городто хоёр дахи Сталинскэ табанжалэй түсэ өөр хараалагдаһан барилгануд дүүргэгдэжэ, Улан-Удын захаар томохонууд завод ба фабрикануд баригдаад байбэ. Бага наһанһаа хойшо малша байһан Долгоржап мяханай комбинадта дуралжа оробо.

Түрүүшээр хүншэн мяханай комбинадта хүдэлмэрилжэ байгаад, 1937 ондо шэнэ механизированнай комбинадай бүтэхэдэ, тэндэ хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Тэрэ гэһээр мүнөө хүсэтэр, арбан нэгэдэхи жалда, манай ороной эдэ-хоолой индустриин хүсэтэ томонуудпредприятинуудай нэгэндэ таһалгаргаагүй хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө Долгоржап болбол мяханай комбинадай хуушанай кадрова хүдэлмэришэн байхаһаа гадна тэндэхи алдар суута стахановецуудай нэгэниинь байна.

Долгоржап болбол комбинадта хүдэлмэрилжэ эхилһэн анханайнгаа алдампаа эхилээд хүдэлмэридэ ехэ дуратай, һайн жааг заршамтай, ойлгоходоо һонор, сусаршагүй эдибхитэйгээр хүдэлмэрилдэг, даруу зелдэр зантай ба простой байжа, бүгэдэниигын хүндэлэлые баедээ татаа. Иимэ дээрэһэрэ бээрээ уданшьегүй хүн бүхэндэ һайн һанагдажа, хүнүүдтулада Долгоржабые урин эн хэрэгээр „манай Маруся“ гэжэ нэрлэдэг болобо.

Долгоржабай үнэн сэтэ ба эрхим һайн шэнжэ шанарынь Эдэ эдэ ороноо хамгаалгын дайнай хүнлэ хүшэр жэлнүүдтэ илангаяа эли тодоор харагдаа. Эгээл тиихэдэ дайнай жэлнүүдтэ, Долгоржап болбол хүдэлмэридэ дуратай ба даамай даруу зантайһаа гадна, тэрээнэй сэлмэг арюун ба простой сэдьхэлдэнь Эхэ орондоо дурлалгын унтаршагүй ошон бадаржа байһаниинь эли байгаа һэн.

Цыдымпыловагай патриотизм болбол тэрээнэй бэшэшье ажал ябуулганууд соонь харагдаг һэн. Фронгдо эльгээгдэхэ дулаан хубсаһа суглуулга болоходо, Долгоржап болбол хэнэ-эшье түрүүн эрынгөө һай һайн юумэнүүдые үгөө һэн. Сэгэй заем гурба-дүрбэн һарынгаа салингаар захидаг, илалгын фондо 3-4 мянгаад түхериг үгэһэн байгаа. Тиихэдэ тэ-ээнэй бусадта һайрхаха, үлүү үгэ нэгэтэшье гаргадаггүй, үнөө хил даруу нэмгон хэбээрээ байдаг һэн. Бодол ехэтэй хүнүүдэй янза түхэл харуулжа, Долгоржап болбол олон үгэгүй, даруу дуулай байдаг бэлэй.

Үүсэлэлгын цехын конвейерын дэргэдэ олон жэл хүдэлмэрилжэ, малай гэдэһэ дотор сэбэрлэхэ, илгаарилха зуураа, Цыдымпылова болбол өөрынгөө эрхилһэн хэрэгэй дээдэ гарай мастер болонхой. Өөрынгөө хүдэлмэри дээрэ ухаамгар, бодолго һанаашалгаар шэнэ шэнэ арга маягуудые олоод байхамшагта амжалтануудые туйлажа, гуоба ба дүрбэн хүнүүдэй бии бүхы шадалаа гаргажа хэхэ юумые гансаараа хэдэг ба өөхэ зуглуулбарие нараһаа нарадгаашэлүүлхэгэй хамта, тэрээнэй панарые һайжаруулдаг болонхой. Иимэ дээрэһээ тэрээнние бригадир болгоо һэн.

Хүршэ гаэгдэнги участогуудта үйлэлха хэрэг гарахадань Цыдымпылова эльгээгдэг болобо.

Цыдымпыловагай стахановска хүдэлмэри һайшаагдан үнэлэгдэнгүй үнгэрөөгүй. Цехын начальникшье, комбинадай дирекцишье Цыдымпыловада нэгэтэ башэ шангөө. Москваһа „Мяха-һүнэй ажаһуйлэдбэриин отличник“ гэһэн знак Долгоржабта ерээ. БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үндэлэй грамотаар тэрээнэй ажалай амжалтанууд тэмдэглэгдээ. 1944 ондо „Хүндэлэлэй тэмдэг“ орденоо ба „1941-45 онуудга Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө медальаар“ ш гнагдаа.

Дайнай дүүрээдшье байхада Цыдымпылова болбол өөрынгөө хүдэлмэриин хурдадхалые һуладхаагүй. Үнгэрһэн жэлдэ Цыдымпылова нормоео гурбан зуун процент түүрээ 1946 оной зун мяханай комбинадай эрхим түрүү хүнүүдгэй хамта хүндэлэлэй книгэдэ бэлгэдээ.

Алтандал гартай ба үнэн арюун сэдьхэлтэй простой хүн гэжэ Долгоржап тухай цехынь начальник Н. В. Стерлядкин хэлэдэг юм.

Шударгы арюун ажалайнь түлөө, түрэл орондоо дүлэтэ халуун дуратай байһанайнь түлөө арад болбол Долгоржап Цыдымпыловае өөрынгөө республикын дээдэ органдо эльгээхэ гэжэ шиидээ. Тэд арад нихэдээ бишниханшье эндүүрөөгүй.

Илья Чернев.

Эрхим һаалишан Самацо Дугарова

Самацо Цыреновна Дугарова болбол Курумканска һунгуулиин № 44 ок угһоо БМАССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат боложо регистрациладагдаһан байна.

Энэ басаган хадаа 1922 ондо Курумканай Мургун гэжэ нютагта үгытэй малша бурядай бүлэ дотор түрэһэн байгаа. Энэ айлайхи ороной гапса һамхаг үнэстэй аад, хотондоо аяар 8 хүн байһан юм. Тэдэнэр ядуу түлөөр һуудалтай байгаа бэлэй.

1929 онһоо хойшо Дугаровтан колхозно орожо, һуудал байдалынь шэнэөр эхилбэ. 1934 ондо эжэнгээ наада (араһан сагһаа хойшо, Самацо һүргуулидэ ябахаяа болижо, гэрэйнгээ ажалые дагажа абаха (алтай болоһон байгаа.

Ажалша ба шуран бэрхэ энэ басаган 13 наһатай байхадаа фермэ дээрэ һаалишан боложо ороо һэн. Тэндэ ороддостой һайнаар хүдэлмэрилжэ, эрхим показательнуудые харуулһанайгаа түлөө нүхэр Дугарова 1940 ондо Москва городто болоһон хүлөө-ажалай бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоһон байха юм,

1942 ондо колхозойнгоо үүлтэртэ малай фермэ дээрэ ахалагша һаалишан боложо оробо. 1943 онһоо эхилээд 1946 он болтор жэлнээ жэлдэ һүһааха түсэбөө үлүү гартар дүүргэжэ, нэмэлтэ түлбэриие ялала ехээр абана.

1940 ондо Самацо комсомолдо ороод, тэрэ гэ эһээ хошо олониитын хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсана Фермэ дээрэ ажаллажа байдаг комсомолнууд тэрэниие группорг болгожо һуһаһан байна. 1946 ондо болоһон Курумканай аймагай комсомольско конференци болбол БЛКСМ-эй айкомой член болгожо, нүхэр Дугаровае һунгаһан байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ Самацо Цыреновна колхоздоо үнэн шударгуу ажаллажа байхынгаа хажуугаар дайсанаа дараха буу зэбсэг бүтээхын тулада олон мянган түхэриг мүнгэ Эхэ орондоо үргэл болгон үгөө һэн.

БМАССР-эй Верховно Советдэ һунгагдахаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим һаалишан Самацо Цыреновна Дугарова Эхэ оронойнгоо аша туһада үнэн сэхээр ажаллажа ябаһан хадаа, колхозно таряашадай дунда иимэ ехэ этигэлтэй найдалтай болобо.

С. Тараскин.

С. М. ЗАЙЦЕВА—пайдамтай кандидаднай

Степанида Михеевна хадаа „Искра“ колхоздо үнэн жэл соо малажаль дээрэ хүдэлмэрилхэдөө нэгэшье түсэл, нэгэшье бодо мал гарзада оруулагүй. Энэнь нүхэр Зайцевагай ажалдаа үнэн зүрхэнһөө, оролдосотойгоор хандадагые гэршэлнэ. Нүхэр Зайцева сусаршагүй хатуу воригтой ажал хүдэлмэри эмхидхэхэ шадабаритай ба шэнэ юумэ тээшэ зүбхэжэ ябадаг хүн.

Нүхэр Зайцева үшөө эршэмтэйгээр ажаллаха гэжэ һайн мэдэлэб Гансахан өөрынгөө колхозой түлөө өөшэ. мүн хэдэн олон һунгагшадай, бүхы арадай вол жаргалай түлөө тэмсэхэ гэжэ баталнаб.

И. И. СИДОРОВ,—Тарбагатайн аймагай „Искра“ колхозой колхозник.

Ханын газетэ ба дайшалхы хуудаһэнууд

Манай команда Кабанскын аймагай 8 тосхондо ябаба. Эндэ ханын газетэнүүд ба дайшалхы хуудаһанууды гаргаабди. Тиихэ зуураа, 2 элидхэл, 21 хөөрэлдөөнүүд һунгагшадай дунда хэгдээ. Саада захань Твороговско гэжэ тосхон хүрөөбди. Тэндэ һунгуулиин участок шэмэглэн түхеэрэлсэһэн байгдана.

ЖАРНИКОВ,
Ажалай резервнуудэй РУ—2 командын командир.

КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ АГИТАЦИ

Манай колхозой комсомольско эхин организаци 6 агитатортай юм. Хирэ хирэ болоод лэ семинарзүблөөнүүд тэдэнтэй үнгэргэгдэдэг. Һунгуулиин участогай агитпунктые ба малажалай гүүртэнүүдэй дэргэдэхи улаан булангуудые бии болгохо хэрэгтэ манай комсомолецууд горьтойхон туһаламжа үзүүлһэн байгаа. Мүнөө табан улаан булан хүдэлмэрилнэ. Комсомолецуудай ба союзнабэшэ залуушуулай хүсөөр һаяхан эмхидхэгдэһэн уранһайханай кружок колхознигуудта зүжэг наада харуулһан байха юм.

ВЛКСМ-эй член нүхэр Ц. Е. Цырендоржиев гэгшэ агитколлектив соогоо эрхим агитатор гэжэ тоологдоно. Һонирхолтой ба ойлгостой хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргэхэһөө гадна, агитационно хүдэлмэриин бүхы арга-боломжонуудые онсо шадамараар хэрэглэнэд. Нүхэр Цырендоржиев болбол „Советскэ залуушуул“ гэһэн темээр нютагайнгаа залуушуулай дунда элидхэл хэһэн байна. Тэрэшэлэн комсомолецууд нүхэд А. Тучинов, П. Нимбуева ба бусад агитаторай хүндэтэй ба арюун уялгые эрхимээр дүүргэнэд.

Һунгалтануудай үдэртэ манай Таширска һунгуулиин участогай һунгагшад барандаа аралай кандидадуудай түлө голосоо үгэхэ гэжэ найдэнабди. Үргэнэр ябуулагдажа байгаа агитационно ба пропагандистска хүдэлмэри болбол ажалшадай ажалай ба политическэ дэбжэлтые дээшэлүүлнэ.

Б. Ц. Батуев,
Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ВЛКСМ-эй эхин организациин секретарь.

Колхозой агитпункт

«Путь Сталина» гэжэ хүдөө-ажалай артелиин ба Хориин аймагай «Заготскот» конторын һунгагшадай голосовалха һунгуулиин участогай дэргэдэхи агитпунктые коммунистка нүхэр Гундама Бадмаева хүтэлбэрилнэ. Агитпунктынгаа гэр байшангые нүхэр Бадмаева гоё һайханаар шэмэһэн байна. Агитпункт соо ороходо дулаан, сэбэр ба ёһотой агитационно центр болонхой.

Стол дээрэнь һунгалтанууд тухай материалнуудтай элдэб олон номууд газетэнүүд, журналнууд олоор табигданхай. Үдэшэндөө һаруул байдаг.

«Бурят-Монголой Үнэн», «Бурят-Монгольская Правда», мүн центральна газетэнүүд витринэдэ үлгөөтэй байдаг. Арадай ажахые һэргээн бодоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбтэ зорюулагдаһан диаграмманууд ханын газетэнүүд бэшэгдээ. РСФСР-эй ба БМАССР-эй гүрэнэй байгуулалтанууд тухай схемэнүүд бии. Эдибхитэй агитатор Дулма Дамбаева энээн тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Гасаранов лозунг ба «дайшалхы хуудаһануудые» бэшэжэ няхаһаа гадна, агитаторнуудтай удаа дары семинар үнгэргэдэг. Эндэ 13 агитатор эдибхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хадаа өөһэд төө даалгагдажа үгтэһэн айлнуудта, мүн холын фермэнүүдтэ ябажа, ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэриие үнгэргэнэ. Мүнөө эдэнэр 60 шахуу хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Агитколлектив ба тэрэнэй агитаторнууд түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг.

Агитпунктын дэргэдэ хүгжэмэй кружок эмхидхэгдэнхэй. Тус кружогые эдибхитэй агитаторнууд нүхэд Бадмаева ба Дамбаева гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Хэдэн дахин гоё һайхан зүжэг наадан ба концертнүүд үнгэргэгдөө. Агитпункт соо үдэшэндөө олон тоото колхознигууд сугларжа, хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые урматайгаар шагнадаг болоо.

О. Жеребцов.

ЭДИР АНГУУШАН

Заиграйн аймагай Дабаатын сомоной «СССР» гэжэ колхозой 14 наһатай ангуушан А. Шушурикин гэгшэ намар ба үбэлэй сезон соо агнажа, 245 хэрмэ бариба. Хэрмэнүүдэйнгээ арһые Заиграйн райзаготконторын бэлэдхэлэй пунктда тушаажа, 915 түхэригэй олзо хэһэн байна.

Тарилгада бэлэдхэл—мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго

★ ★

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэбэрэй үһалууриин системын канава.
Л. Нечаевай фото.

★ ★

Газар үһалха һубаг канава

Заиграйн аймагай «III Интернационал» колхозой табанжэлэй түсэб соо Шэбэрэй үһалууриин системэ барихаар хараалагдаһан байна. Тиин, «III Интернационал» колхозойхид 1946 онһоо эхилжэ, энэ барилгада ороо һэн.

Мүнөө 14 километр утатай һубаг канава малтагданхай. Энэ хадаа мянган гектарһаа дээшэ сабшалан ба хадалангай газар үһалха хүсэтэй юм. 1947 ондо энэ барилга хүсэд дүүргэгдэхэ байна. Энэ системын саашанхи барилгада 120 кубическа метр модон, 1500 кубометр шулуун, мүн горьтойхон тооной эльһэн ба бусад хэрэглэгдэхэ юм.

Газар үһалха системэ барилгын эхилхэтэй хамта, энэ хүдэлмэридэ үдэр бүри 65—70 колхознигууд хабаадалсадаг байгаа. Тэдэнэр бултадаа өөһэд хоорондоо мүрысөөд, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг байһан юм. Энэ хүдэлмэридэ үтэлһэн колхознигууд илангаяа хитэйгээр хабаадалсаһан байна. Наһатай Р. Ринчинов, 70 наһатай Д. Мункуев гэгшэд мүрысөөе үнэшэд байжа, үргэлжэ үндэр бүтээлтуйладаг байһан юм.

60 наһатай Цырендимит Очирэхэнэрнүүдэй мүрысөөе үүсхэгэ нэгэн юм. Энэ болбол өөрынгөө үүгэ ажалаар бүхы эхэнэрнүүдые ригжуулан, һубаг канава малда нилээдгүй оролдолго гаргаа байна.

Иимэ үнэтэ үүсхэл, гаргажа ехэ хүдэлмэри эхилһэн колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхознууд мүнөө жэлдэ барилгаяа ахатайгаар дүүргэжэ, 1947 ондо шалан, хадалангаа һайса үндэр баян ургаса абаха дүүргэгатай болоо ю байһаниинь лаб.

Вас. Федо

Үнэтэ үтэгжүүлгэнүүдые тооногүй

Таряанай ургасые дээшэлүүлхэ ябадалда нютагай үтэгжүүлгэнүүд угаа ехэ туһатай байна. Теэд, Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол» колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ үнэтэ үтэгжүүлгэнүүдые тоодоггүй зангаа үшөө мүнөө хүртэр орхеодуй байха юм. Энээниие юугээр баримталхаб гэхэдэ, энэ колхоз үбэлэй үедэ үнгэргэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулганууудай түсэбые тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Поли дээрэ 8.000 гаран шарга нагшэбхэ гаргаха байһан аад, оройдоо 510 шарга гаргаа. Аяар мүнөө хүртэр шубуунай аргал ба үнһэ суглуулха хүдэлмэринүүдые хүсэд эхилээдүй байһаар. Мүн поли дээрэ саһа тоотоолгые ехо тэдыгээр үнгэргэ

Колхозой правлениин членүүд шухала хэмжээ-ябуулганууд гэргэхэ хэрэгтэ бүхы колхозоо даа элсүүлжэ шадаагүй байна. Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэ хэдэн олон колхознигуудые дуулжа шадаха байһан аад, доо 4—5 хүниие элсүүлэнхэй.

Ороохото культурануудай ур хэдэн, дахин дээшэлүүлхэ ябадалаа дары орхижо, үбэлэ ын агротехническэ хэмжээ-ябуулганууудые бодотоор бэелүүлхэн «Комсомол» колхозойхид бүх сэеэ элсүүлхэ уялгатай.

С. Жарга

Редакцида ерэһэн бэшэг

ГАЗЕТЭ БА ЖУРНАЛНУУДЫЕ ХЭН УДААРУУЛНАБ

Закаменай аймагай Сагаан Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аймагай центрһээ 50 километрын газарта һуудаг юм. Гэбэшье аймцентрһээ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз почтын хүрэжэ ошотор адагынь 15 хоног үнгэрдэг байна. Заримдаа республиканска газетэнүүд гараһан үдэрһөө хойшо һара боложо үзэгдэдэг байна. Тиихэ мүртөө центральна газетэнүүд ба журналнууд, илангаяа «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ туу ерэдэг байна. Баянголой н таһагай начальник нүхэр М. Б гэгшэ газетэ ба журналнуу хигшадтань хаһа саг соонь х хүргэхын тула оройдоошье а лаа табинагүй.

Энэ хэрэгые һайжаруулхы наһаналаа табиха саг болоо бэ

Л. Ж. Чим

Харюусалгата редактөрай орлогшо Д. Д. ЛУБСАН

„ПРОГРЕСС“
«Бидэнэр Кронштадһаабди»

„ЭРДЭМ“
«Антон Иванович сухалдаг

Республиканска ород драмын театр
Январиин 25. Б. Шоу.
„ПИГМАЛИОН“
5 үзэгдэлтэй комеди
Январиин 26. А. Н. Островский.
Н. Я. Соловьев.
„БЕЛУГИНАЙ ГЭРЛЭЛГЭ“
5 үзэгдэлтэй комеди
Үдэшын 6 часта эхилхэ юм.
Кассань үдэрэй 2 часаа үдэшын 8 час 30 минута хүртэр нээлгэтэй байха.

БМАССР-эй Осоавиахимай Центральна Советэй АВТОМОТОКЛУБ болбол
Ажалһаа таһарлагүйгөөр шофернуудые һургаха курс абажа эхилээ.
Автомобильнуудтай байһан зургаануудтай баталһан договорёһоор, мүн Осоавиахимай эхин ганизациин командировкоор ба яар амяараа барифан мэдүүлгэ ор 17 наһа хүрэһэн ба 5 клас доошо бэшэ һуугуулитай хүнүүдэ курсада абтаха болоно.
Курсада орохые хүсэһэн хүн иимэ адресаар хандаха банна г. Улан-Удэ, ул. Свердлова, 18, Осоавиахимай Центральна Совет.

РЕДАКЦИЙН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора — 23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв).

Н—00277. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000